

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege privind practicile incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii și de armonizare a legislației privind protecția consumatorilor cu legislația europeană

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Având în vedere că, în cadrul pieței interne a Uniunii Europene, este asigurată libera circulație a bunurilor, aceasta nefiind restricționată de frontiere interne, este vitală, pentru o bună desfășurare a activităților transfrontaliere, dezvoltarea unor practici comerciale corecte.

În prezent, dispozițiile legale ale statelor membre ce reglementează anumite aspecte ale practicilor comerciale incorecte (de exemplu, cele privind publicitatea înșelătoare) prezintă diferențe semnificative ce pot genera denaturarea concurenței și obstacole în calea bunei funcționări a pieței interne. Aceste diferențe creează confuzie în ceea ce privește dispozițiile legale naționale ce se aplică practicilor comerciale incorecte ce aduc atingere intereselor economice ale consumatorilor, diferențe ce creează bariere care afectează atât comercianții cât și consumatorii.

Aceste bariere măresc costul suportat de comercianți în exercitarea libertăților existente pe piața internă, în special în cazul în care aceștia doresc să se angajeze în comerțul transfrontalier. De asemenea, astfel de bariere determină nesiguranța consumatorilor cu privire la drepturile lor și le subminează încrederea în piața internă.

În vederea înlăturării acestor bariere a fost elaborată Directiva 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori și de modificare a Directivei 84/450/CEE a Consiliului, a Directivelor 97/7/CE, 98/27/CE și 2002/65/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 al Parlamentului European și al Consiliului („Directiva privind practicile comerciale neloiale”).

Totodată, se are în vedere definitivarea Codex-ului Consumului ce urmează să încorporeze toate actele normative din domeniul protecției consumatorilor. În acest sens,

Consiliul Legislativ a identificat actele normative specifice domeniului care nu prevăd o dispoziție de republicare și care au suferit o serie de modificări și/sau completări.

2. Schimbări preconizate

Principalele aspecte ce fac obiectul reglementării vizează:

- o mai bună funcționare a pieței interne a Uniunii Europene și asigurarea unui nivel înalt de protecție a consumatorilor prin armonizarea dispozițiilor legale naționale privind practicile comerciale ce pot aduce atingere intereselor economice ale consumatorilor;
- identificarea și interzicerea practicilor comerciale incorecte;
- clasificarea acestora în practici comerciale incorecte înșelătoare și agresive precum și stabilirea elementelor de identificare a acestora;
- stabilirea procedurii de sesizare cu privire la practicile comerciale incorecte și stabilirea modalității de soluționare a sesizărilor;
- modificarea unor acte normative pentru a fi în concordanță cu legislația Comunitară (modificări cuprinse în cadrul Titlului II al proiectului de act normativ, o parte din aceste modificări sunt efectuate ca urmare a modificărilor cuprinse în Directiva 2005/29/CE – art. I-III - iar restul modificărilor ca urmare a armonizării legislației naționale cu dispozițiile comunitare și în vederea realizării Codex-ului Consumului).

Proiectul de act normativ protejează în mod direct interesele economice ale consumatorilor împotriva practicilor comerciale incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii. Acesta nu reglementează și nu afectează legislația privind practicile comerciale incorecte ce dăunează doar intereselor economice ale concurenților sau ce au legătură cu o tranzacție între comercianți.

Reglementarea stabilește o interdicție a practicilor comerciale incorecte care denaturează comportamentul economic al consumatorilor. De asemenea, aceasta stabilește norme privind practicile comerciale agresive, acestea nefiind reglementate, în prezent, nici la nivel național și nici comunitar.

Pentru a consolida încrederea consumatorilor, interdicția se aplică atât în cazul practicilor comerciale incorecte utilizate în afara oricăror relații contractuale între comerciant și consumator cât și pe perioada de valabilitate a contractului și după încheierea acestuia.

Dispozițiile legale stabilesc, cu privire la cerințele în materie de informații aplicabile în publicitate, comunicare comercială și comercializare, faptul că informațiile respective se consideră esențiale. Astfel, o listă nelimitativă a acestor cerințe de informații este cuprinsă în Anexa 2. Sunt considerate esențiale numai cerințele în materie de informații cuprinse în dispozițiile legislative naționale ce transpun reglementări comunitare.

Pentru a asigura o certitudine juridică mai mare, practicile comerciale incorecte în toate situațiile sunt identificate. În consecință, anexa 1 cuprinde lista completă a tuturor practicilor de acest fel. Acestea sunt singurele practici comerciale care pot fi considerate incorecte fără o evaluare de la caz la caz.

Față de cele prezentate și având în vedere art. 249 din Tratatul instituind Comunitatea Europeană, se consideră necesară transpunerea, în legislația națională, a Directivei 2005/29/CE

(„Directiva privind practicile comerciale neloiale”) și armonizarea legislației privind protecția consumatorilor cu legislația europeană.

Armonizarea cu dispozițiile legale comunitare va crește în mod semnificativ certitudinea juridică, atât pentru consumatori, cât și pentru comercianți. Consumatorii și comercianții vor putea, astfel, să se sprijine pe un cadru de reglementare unic, bazat pe concepte juridice clar definite, care reglementează toate aspectele practicilor comerciale incorecte în cadrul Uniunii Europene. În consecință, se vor elimina barierele care își au originea în fragmentarea normelor privind practicile comerciale incorecte care dăunează intereselor economice ale consumatorilor și va fi posibilă realizarea pieței interne în acest domeniu.

Prin intermediul proiectului de act normativ se completează, de asemenea, legislația națională ce transpune corespunzător acquis-ul comunitar cu privire la practicile care aduc atingere intereselor economice ale consumatorilor, în vederea asigurării unui înalt nivel de protecție a consumatorilor.

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Impactul asupra mediului de afaceri

Impactul asupra mediului de afaceri al proiectului de act normativ constă, în principal, în crearea unui cadru de reglementare unic a practicilor comerciale incorecte pe piața internă și înlăturarea barierelor existente în prezent.

Înlăturarea obstacolelor din calea liberei circulații transfrontaliere a serviciilor și bunurilor în acest domeniu precum și stabilitatea și siguranța conferite astfel comercianților vor determina scăderea costurilor suportate de aceștia în exercitarea drepturilor lor pe piața internă, în special în cazul în care aceștia doresc să se angajeze în comerțul transfrontalier, să lanseze campanii publicitare și promoții.

Proiectul de act normativ protejează în mod indirect comercianții împotriva concurenților care nu respectă regulile stabilite de acesta, oferind astfel garanția unei concurențe loiale în domeniile pe care le coordonează.

3. Impactul social

Impactul social al proiectului de act normativ constă, în principal, în stabilitatea și siguranța conferite atât consumatorilor cât și comercianților ca urmare a creării unui cadru unic de reglementare. Astfel, este consolidată încrederea consumatorilor la efectuarea tranzacțiilor pe piața unică.

Reglementarea conține dispoziții care au ca scop prevenirea exploatarei consumatorului mediu dar și a consumatorilor ale căror caracteristici le conferă o vulnerabilitate sporită la practicile comerciale incorecte.

În cazul în care anumite caracteristici, cum sunt vârsta, infirmitatea fizică sau mintală sau credulitatea fac consumatorii deosebit de vulnerabili în fața unei practici comerciale sau a produsului aferent sau în cazul în care comportamentul economic al acestui singur grup de consumatori poate fi denaturat de această practică într-o modalitate pe care comerciantul o poate prevedea în mod rezonabil, acest grup va fi protejat în mod corespunzător prin evaluarea practicii din perspectiva membrului mediu al grupului respectiv.

4. Impactul asupra mediului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Proiectul de act normativ nu implică cheltuieli materiale suplimentare cu privire la finanțarea organizării și desfășurării activităților de control.

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare:

Se modifică și/sau completează următoarele acte normative:

1. Legea nr. 148/2000 privind publicitatea, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 359 din 2 august 2000, cu modificările și completările ulterioare;

2. Ordonanța Guvernului nr. 130/2000 privind protecția consumatorilor la încheierea și executarea contractelor la distanță, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 431 din 2 septembrie 2000, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 51/2003;

3. Ordonanța Guvernului nr. 85/2004 privind protecția consumatorilor la încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 796 din 27 august 2004, aprobată prin Legea nr. 399/2004;

4. Legea nr. 240/2004 privind răspunderea producătorilor pentru pagubele generate de produsele cu defecte, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 552 din 22 iunie 2004;

5. Legea nr. 289/2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, persoane fizice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 611 din 6 iulie 2004;

6. Ordonanța Guvernului nr. 107/1999 privind activitatea de comercializare a pachetelor de servicii turistice, aprobată cu modificări și completări, prin Legea nr. 631/2001, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 387 din 7 iunie 2007 ;

7. Legea nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între comercianți și consumatori, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 1.014 din 20 decembrie 2006;

8. Legea nr. 449/2003 privind vânzarea produselor și garanțiile asociate acestora, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 812 din 18 noiembrie 2003;

9. Legea nr. 245/2004 privind securitatea generală a produselor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 565 din 25 iunie 2006;

10. Legea nr. 12/1990 privind protejarea populației împotriva unor activități comerciale ilicite, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 133 din 20 iunie 1991;

11. Ordonanța Guvernului nr. 106/1999 privind contractele încheiate în afara spațiilor comerciale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 431 din 31 august 1999, aprobată cu modificări și completări, prin Legea nr. 60/2002;

12. Ordonanța Guvernului nr. 21/1992 privind protecția consumatorilor, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 208 din 28.03.2007;

13. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 97/2001 privind reglementarea producției, circulației și comercializării alimentelor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 349 din 29 iunie 2001, aprobată cu completări și modificări prin Legea 57/2002.

2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie

- Se transpun prevederi ale următoarelor acte comunitare:

1. Directiva 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori și de modificare a Directivei 84/450/CEE a Consiliului, a Directivelor 97/7/CE, 98/27/CE și 2002/65/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 al Parlamentului European și al Consiliului („Directiva privind practicile comerciale neloiale”);

2. Directiva Consiliului 84/450/CEE din 10 septembrie 1984 privind publicitatea înșelătoare și comparativă;

3. Directiva 97/7/CE a Parlamentului European și Consiliului privind protecția consumatorilor în cadrul contractelor la distanță;

4. Directiva nr. 2002/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 septembrie 2002 privind comercializarea la distanță a serviciilor financiare de consum și de modificare a Directivei Consiliului 90/619/CEE și a Directivelor 97/7/CE și 98/27/CE;

5. Directiva Consiliului din 25 iulie 1985 de apropiere a actelor cu putere de lege și actelor administrative ale statelor membre în ceea ce privește răspunderea pentru produsele defecte;

6. Directiva Consiliului din 22 decembrie 1986 de apropiere a actelor cu putere de lege și actelor administrative ale statelor membre privind creditul de consum;

7. Directiva 90/314/CEE a Consiliului din 13 iunie 1990 privind pachetele de servicii pentru călătorii, vacanțe și circuite;

8. Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii;

9. Directiva 1999/44/CE a Parlamentului European și a Consiliului, din 25 mai 1999, privind anumite aspecte ale vânzării de bunuri de consum și garanțiile conexe;

10. Directiva 2001/95/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 decembrie 2001 pentru securitatea generală a produselor;

11. Directiva 85/577/CEE a Consiliului din 20 decembrie 1985 privind protecția consumatorilor în cazul contractelor negociate în afara spațiilor comerciale.

- Proiectul de act normativ transpune în totalitate prevederile Directivei 2005/29/CE - Directiva privind practicile comerciale neloiale. Termenul limită pentru adoptarea Directivei este 12 iunie 2007 iar termenul limită pentru intrarea în vigoare a actului normativ ce o transpune este 12 decembrie 2007.

Restul directivelor menționate au fost transpuse prin alte acte normative, prin acest proiect actele normative ce le transpun fiind completate și/sau modificate în concordanță cu prevederile comunitare.

3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente

Nu este cazul.

4. Evaluarea conformității:

Nu este cazul.

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a și a 7-a

Consultări efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ și activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

Consultările cu privire la informarea publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ s-au efectuat în conformitate cu dispozițiile Legii 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.

Organizațiile neguvernamentale nu au solicitat consultări pe marginea proiectului de act normativ.

Informații privind avizarea de către:

Consiliul Legislativ – proiectul de lege a fost avizat favorabil de către Consiliul Legislativ, prin avizul nr.734/7.06.2007.

Secțiunea a 8-a

Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Aplicarea proiectului de act normativ se va face în termen de 60 de zile pentru Titlul I și în termen de 3 zile de la publicare pentru Titlul II.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege alăturat, cu procedura de urgență prevăzută de art.76 alin.(3) din Constituția României, republicată, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM – MINISTRU

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU